

För det bästa i radio, elektriska apparater och arbeten skriv, telefonera eller besök Schumacher-MacKenzie -Kummen Ltd. THE ELECTRIC SHOP 157 Fort St. W. WINNIPEG, Telefon 85 603

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN IS THE LARGEST AND HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

LEXIKON Svensk Engelsk & Engelsk Svensk. Bra hjälpmedel för nybörjare som förtäringsspråk. Innehåller 1000 ord. Kostnad \$1.00, portofritt mot förskotts betalning. Svenska Canada-Tidningen 325 Logan Ave. Winnipeg.

ARG. (YEAR) 35.

(Lösnummer 10 Cts.)

WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 15 SEPTEMBER 1927.

(Lösnummer 10

N:r 37

Detaljhandlarna organisera sig internationellt.

Måste skyddas sig mot storkapitalet och koopereringen på världsmarknaden.

Av stor betydelse.

Klämd mellan skoldarna från å ena sidan koopereringen, å andra sidan storkapitalet, har den grupp inom näringslivet, som representeras av detaljhandlarna sett sig tränga att sammanfatta sig till eget skydd. I dagarna har också "de facto" bildats en detaljhandlarnas internationell kommitté, vilken fått sig vissa arbetsuppgifter blanda.

Förutom Tyskland voro följande länder representerade, nämligen Österrike, Ungern, Tjeckoslovakien, Schweiz, Frankrike, Belgien, Holland och Sverige. Dessutom hade bl. a. Norge och Italien uttalat sin anslutning till konferensens idéer. Huvudreferent vid konferensen var det schweiziska specialhandlareförbundets president, J. Lauri, som i ett uppmärksammat föredrag utvecklade sina synpunkter på detaljhandeln. Talaren framhöll, att det land allid utvecklats endast och blott, som för stätt att skydda och omhulda den näringsidkande medelklassen. Storförbrukaren såväl som koopereringen äro redan internationellt organiserade, var för det vore en angelägen uppgift att erbjuda internationellt samarbete även för den grupp, som klämms mellan skoldarna från dessa intressegrupper sida.

Ärendet torde komma upp till behandling vid nästa konferens, som skall hållas i Frankrike nästa år.

Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet firar 20-årsjubileum.

Högtidsgedag skall firas i Göteborg den 20 - 24 juni.

Det är Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet tilläta arbetsutskottet hemställa hos överstyrelsen att riksföreningens 20-årsjubileum och nästa års allvenska ting skall äga rum i Göteborg under dagarna den 20-24 juni i samband med ansländande festligheter.

Inbjudan till deltagande i tinget kommer med det senaste att utfrådas till alla Riksföreningens lokalavdelningar ut och hemma samt anslutna utlandsvenner m. fl. arbetare i den allvenska rörelsens tjänst.

En ohygglig "kulturbild" från Sovjet.

I de ryska socialistiska ungdomsföreningarnas, kommissios, agiteras starkt för den fria kärleken, och allsköns lösköttighet. Postfördrivning sker i stor skala med statens hjälp, och tidningspress och litteratur hava tilläpats åt att förkunnas, att det bara är gamla fördomar att betrakta drifts livets löslappande som något syndigt.

Nu uppstår en indignationsstorm, som kräver rättlig undersökning och dom. Rättsgången visade, att en stor del av förbrytarna tillhörde de ortodoxa kommunistiska ungdomsförbunden. Men detta hjälpte inte, Ett

Sveriges utrikesminister kritiserar Nationernas Förbunds eftergifter vid lösandet av internationella konflikter.

Tyskland vill söka bli en fredens pionjär inom rådsförsamlingen och ämnar lämna sitt varmaste stöd för bildandet av en internationell fredsdemokrat i Europa.

Smänationerna förena sig.

Den senaste veckans förhandlingar inom Nationernas Förbunds rådsförsamling har åter riktat uppmärksamheten på Sverige genom den kritik, utrikesminister Eliel Löfgren riktade mot rådsförsamlingens eftergifter, då det gällde att söka lösa och förhindra internationella kriser. Minister Löfgren riktade sig i sitt anseende speciellt mot det faktum, att rådsförsamlingens exekutiva utskott icke uppgett konflikt mellan Italien och Jugoslavien under behandling, utan helt åsidosatte att söka vinna en förståelse mellan de bägge nationerna motriktande uppfattningar.

Vidare har minister Löfgren, såsom chef för den svenska delegationen och såsom representant för Sverige opponerat sig mot att de olika stormakterna söka kora sig själva till ensamhärskare under förhandlingarna och framhållit, att det enligt N. F.'s konstitution måste anses klart att alla ombud skola givas samma förmåner. Ett flertal mindre nationer, såsom Norge, Danmark, Belgien, Holland och flera av Östersjöstaterna hava understött denna kritik och enat sig med Sverige i de anklagelser, vilka minister Löfgren ansett sig med fog böra rikta mot rådsförsamlingens arbetsmetoder.

Beträffande Canadas representantkap, har i skrivande stund icke uttalande träffats, men man förmodar med goda skäl, att ansökan skall bifallas och Canada komma att tillhöra församlingen i egenskap av icke-permanent rådsmedlem under kommande tre-års period.

Tysklands utrikesminister, Dr. Gustav Stresemann, höll i slutet av förra veckans möte ett mycket uppmärksammat anförande inför rådsförsamlingens medlemmar och framhöll bland annat att Tyskland numera anser sig vara en fredspionjär, som med alla till buds stående medel vill verka för upprätthållandet av världsfreden. Dr. Stresemann uttryckte bland annat att Tyska riket anse sig som en ära att vilja understöda tanken på upprättandet av en internationell fredsdemokrat, i vilken samtliga nationer, anslutna till Nationernas Förbund, skola vara nödsakade att sända representanter.

Sir Austen Chamberlain, Storbritanniens utrikesminister, har även hållit ett mycket uppmärksammat tal i Genève, i vilket han betonade att Storbritanniens icke mera komma att ingå några som helst allianser med andra riket, utan ämnar från och med nu gå sin egen väg i samråd med sina Dominions. Han framhöll bland annat, att det vid olika tillfällen visat sig att dessa allianser endast lett till upprättandet av ett ålderdomshem, kommande att utläggas på följande platser i Winnipeg: Svenska Canada Tidningen, Svenska Amerika Linien, Canadas Posten och C. H. Nilsons skrädderläffa, m. fl. Avgiften för deltagandet i föreläsningarna är 50 cents pr. föreläsning eller \$1.00 för samtliga.

Englands import av pappersmassa från Sverige ökas avsevärt.

Trots den befärande konkurrensen från Canada föreligger ingen fara för ett nedbringande av exporten.

Svenska generalkonsulatet i London meddelar till utrikesdepartementet i Stockholm, att Storbritanniens import av pappersmassa under juli månad uppgick till: kemisk vatt massa 2,817 ton mot 2,308 ton juli 1926, kemisk torr massa 39,986 ton mot 36,898 ton under juli 1926, mekanisk vatt massa 93,856 ton mot 85,221 juli 1926. Under årets sju första månader har importen av pappersmassa utgjort: kemisk vatt massa 16,077 ton mot 15,221 ton under samma tid 1926, kemisk torr massa 296,129 ton mot 284,918 ton och mekanisk vatt massa 456,325 ton mot 421,263 ton.

Importen från Sverige av kemisk torr massa har under de sju första månaderna ökat med 11,914 ton jämfört med motsvarande tid 1926. Importen från Sverige av mekanisk vatt massa var under de sju första månaderna i år 28,926 ton större än under samma tid 1926.

Svenska Förbundet vill understödja föreläsningsverksamheten.

Vid senaste sammanträdet med centralstyrelsen framlades en del intressanta förslag för lokalavdelningarnas verksamhet.

Publicitetsman tillsättes.

Generalsstyrelsen för Svenska Förbundet i Canada avhöll sitt ordinarie månadsammanträde i förra veckan i Winnipeg. Dessamma, som var bestående av samtliga i staden bosatta styrelsemedlemmar, uppgett en del mycket intressanta nyheter på programmet och beslut bland annat rekommendera studieverksamhet för de olika lokalavdelningarna.

Man enades även om att framlägga en detaljerad plan för utarbetandet av ett fullständigt gyl med därpå följande parlamentariska förhandlingar. Således är det meningen att de olika lokalavdelningarna inom sig skola uppdelas i olika partier, vilka sedan var för sig utse sin ledare, sitt valprogram och sina kandidater. Sedan man skridit till röstning och fått sina olika kandidater invalda i en lagstiftande församling, utnämnes det starkaste partiets ledare till regeringschef och övriga partier bilda oppositionen.

Förhandlingarna inom parlamentet skola ske under vanliga parlamentariska former och äro avsedda att i främsta ummet införstå medlemmarna i det nu gällande statskicket samt träna dem till goda talare och debattörer.

Vidare beslut centralstyrelsen att bevilja advokaten S. W. Goerwell rättighet att under centralstyrelsens beskydd etablera en serie föreläsningar i Canadas "historia" på svenska språket. Dessa föreläsningar komma således att bli av stort intresse för den stora delen av den föreläsningsverksamhet, centralstyrelsen redan vid årsmötet beslut giva sitt förord till.

För att underlätta centralstyrelsens arbete ur publicitets synpunkt, erhöi sekretären i uppdrag att skaffa sig nödvändig hjälp för att bedriva en intensiv publicitetskampjen även i den engelska pressen.

Skretären har träffat överenskommen med S. W. Goerwell, R. A. L. L. B. att bistå sig i detta avseende och vi tro att valet av Goerwell skall bli till fördel för förbundet. Det är beklagligt att hittills inga som helst meddelanden om Svenska Förbundets verksamhet blivit synliga i den canadensiska pressen, men vi hoppas, att detta missförhållande nu skall bli rättat.

På grund av att Wadensavdelningen ännu icke insatt sitt utlåtande angående det av Mr. J. V. Lundevind vid middagsmötet väckta förslaget om upprättandet av ett ålderdomshem, kom centralstyrelsen icke taga denna viktiga fråga under behandling.

I anslutning till ovanstående kan för dagen meddelas att lokalavdelningen i Winnipeg vid senaste styrelsesammanträde beslut med tacksamhet antaga advokaten Goerwells erbjudande om föreläsningverksamheten i canadensisk historia under förutsättning att Mr. Goerwell håller sina föreläsningar fullständigt oförgade från sitt politiskt inflytande.

Skördepermission för värpliktiga i Sverige ställes i utskikt.

Ett uttalande av försvarsministern i frågan.

Med anledning av förslaget, att tillfälle skulle beredas för värpliktiga lantarbetarna att deltaga i skördearbetet genom regnet av förestående skörden i Sverige, har försvarsminister Rosen uppst, att han vässerligen icke fått mottaga någon framställning i antygd riktning, men att regeringen övervägde att meddelade de olika truppförbandscheferna rätt att efter ansökan bevilja s. k. skördepermission för dem som behöva resa hem för att deltaga i skördearbetet. Beslut i ärendet väntas snarast.

George Spotton, konservativ, har återträtt till Manitobas lagslatur vid fylldnadsval i North-Kuron-distriktet.

Canadensiska flygautoriteter förbud mot fortsättandet av den pjade Windsor-Windsor-flygninge

"Old Glory" utsände S.O.S.-signaler från Atlanten, men har sedan dess ej avhört. Världsomflygarna äro nu i Shanghai, beredda att starta över Stilla Havet.

Coli och Nungesser vid liv?

Den kommitté, som ställt sig i spetsen för flygningen Windsor, Ont. - Windsor, England, har tillstått de bägge flygarna, vilka när detta skrivs, befina sig i Portland, en anmodan att inställa flygningen och omedelbart begiva sig tillbaka till Windsor, Ont.

Telegrammet avsågs på grund av den olycka, som befaras hava drabbat flygplanet "Old Glory", vilket nu måste anses hava omkommit under försök att "krossa" Atlanten. Från latitud 49.30 och longitud 41.00, cirka 500 mil öster om Newfoundland, utsändes nämligen i förra veckan intensiva S. O. S.-signaler, vilka härledes sig från "Old Glory" och uppfattades av ett flertal Atlanterhavets flygplan, vilka skryddade sig till det beräknade stället för att söka bringa flygarna hjälp. Ingen fann dock det minsta spår av flygplanet, vilket måste anses hava gått under med man och allt.

Ehuru Windsor-Windsor-flygarna ej gärna ville se upp sin plan att nå England, hava de emellertid i måndags förklarar sig villiga återvända till Canada och där avvakta tillfälle tillfälle för sitt flyktförsök.

De bägge flygarna Brock och Schlee, vilka påbörjat en ny jordens

Finansminister Robb lovar ytterligare nedsänkning av skatterna.

Canada skall i höst erlägga \$100,000,000 men behöver ej låna pengar för att möta utbetalningen.

Vid ett valtal i Goderich, Ont., med anledning av fylldnadsval till parlamentet, framträdde federalregeringens finansminister, Hon. James A. Robb och höll ett mycket uppmärksammat tal angående den finansiella situationen i Canada av i dag.

Han uttryckte bland annat att federalregeringen redan nu kunde lösa en ytterligare nedsänkning av skatterna vid nästa budget. Beträffande statsfinanserna ansåg Mr. Robb dessa vara i ett ytterligt skick. Under oktober och november månad skall regeringen utbetala \$100,000,000 för skulder och dessa penningar ämnas redan nu tillgängliga i kontanter, varför de betäckare, vilka på allt sätt söka underminera regeringens popularitet, ej längre behöfve sprida illusioner meddelanden om att regeringen måste låna pengar för att möta dessa utbetalningar. Vidare har regeringen redan nu avsatt \$63,000,000 ärendes i kontanter, för att möta utbetalningarna i december, varför man utbetalningarna på intet sätt kan med fog påstå att statsfinanserna äro i dåligt skick, utan tvärtom måste giva regeringen kredit för en synnerligen fördelaktig finansiering.

Beträffande nedbringandet av de så kallade Farm Implements-tarifferna av 1924, förespås Canada som bekant en snar ruin av oppositionen, om tryckerna skulle beviljas, men det har i praktiken och med siffror visat sig att farm-industrin utvecklade högst betydligt under de gångna tre åren, denna triffar varit gällande. Samma var tyfvid Mr. Robb vidare, även förhållande med automobilskatten, som då den genomdrevs, ansågs måste komma att bringa Canadas bilindustri i ett dödligt. I stället har emellertid denna industrin utökats anmärkningsvärt och kommer med all säkerhet att även i framtiden intaga en mycket fröstande ställning inom speciellt österns näringsliv.

Finansministerns tal hälsades med stort bifall av en talrik och uppmärksam publik och har också komplimenterats livligt i pressen. De konservativa, vilka speciellt satt en ära i att söka förringa regeringens finanspolitik ha måst svälja de beska piller, Mr. Robb med givmild hand strött ut och erkänna riktigheten av finansministerns yttranden.

Talet hölls, som ovan nämnts med anledning av ett fylldnadsval i favör av den liberale kandidaten Archie Hishop, vilken anses hava goda chanser att få representera Goderich i parlamentet.

Svåra sammanstötningar vid japanska flottmanövern.

Två kryssare och två jagare kollidera i nattens mörker utanför Maizuru.

130 omkomna.

Under den nyligen avslutade Japanska flottmanövern utanför Maizuru inträffade tvänne svåra kollisioner. Två torpedjagare rådde emot varandra, och den ena sjönk, även tvänne kryssare kolliderade. Dödsoffrens siffror äro höga. Under 130 av de ombordvarande saknas. Bland dem äro 105 officerare.

Kryssaren Jintzu kolliderade med torpedjagaren Warabi i mörkret. Jagaren sjönk efter femton minuter och drok med sig i djupet 90 underofficerare och matrosor samt tolv officerare. Blott 22 man av fartygets hela styrka överlevde katastrofen. Jintzus ena sida blev illad skadad och kryssaren måste bogseras i hamn.

Även kryssaren Naka och torpedjagaren Ashi kolliderade. Ashi aktar skars mitt igenom och jagaren gick förlorad med 27 man. Naka blev däremot jämförelsevis oskadad, men måste anläta bogserhjälpt till hamnen.

Ford ämnar starta lufttrafik med jättemaskiner i Förenta Staterna.

En "luft-Pullman" under konstruktion vid Fords nya verkstader med plats för 100 passagerare.

På Henry Fords sextiofjärde födelsodag offentliggjorde chefsingenjören för Fordfabriken, W. B. Mayo och chefen för Fords luftfarkitlinjer, Jack Maddux, ett meddelande att Fordfabriken för närvarande konstruerar ett jätteskroplan för 100 passagerare och tillverka en 1,000 hästkrafters luftkraft flygmotor samt inom de närmaste sex-tio dagarna komma att starta reguljär post-, passagerare- och lufttrafik med aeroplan mellan San Francisco, Los Angeles, San Diego, Imperial Valley och Phoenix.

I en intervju lämnade Mr. Mayo några närmare upplysningar. Han har ägnat två års arbete åt konstruktionen av det nya hömetallats jätteskroplan och den för dessamma avsedda tuenästare motorn, varav aeroplanen får sex stycken. Denna luftens Levitathan beräknas fullbordad Pullmanväggen med sovrum och all den komfort, varmed de bästa järnvägsvagnar äro utrustade. Hastigheten blir 125 millos pr timme och flygheten omkring 700 millos. Ford Motor Company har nedlagt 4,000,000 dollars på sin flygstation och kommer att förbruka många miljoner på de nya aeroplanfabriken, som helt skiljs från bilfabrikationen.

Persiska handter har trängt sig in över anatoliska gränsen i turkiska Kurdistan. Turkiska regeringen har vidtagit energiska åtgärder till förhindrande av handternas framfart.

Dödsrummet i Massachusetts fängelse.

— Ja, här ha vi den elektriska stolen. Sjä är ned, gentlemen, och känn hur det känns att sitta i den. Det är minsann inte alla, som resa sig ur den.

Det var fängelsevaldigheten i Massachusetts nu så beryktade statsfängelse, som talade inne i dödsrummet, och hans ord adresserades till den svenska boxningstruppen, som inbjudits för att bese en av Boston's sevärdheter — statsfängelset och den elektriska stolen.

Den gemytliga inbjudningen fick, berättar Glökar Well, en av de inbjudna i St. D., en kuslig klang i våra öron inne i detta rum, där vi talade i viskningar, och det var ingen som erterkom uppmärksningen. Men en amerikan hade satt sig tvärt. För honom är sensationen sensation, och det är den viktigaste punkten. Och de vore ett "rekord" att skryta med, att ha suttit i den elektriska stolen — särskilt nu, när den blivit den riktbaraste av alla.

Dödsrummet är ett avlångt rum, delat genom ett tätt järngaller från golv till tak. Bakom detta äro de tre döds-cellerna, skilda åt de tvänne väggar. Inredningen i cellerna består av en brits, ett bord och en toalett. Dyg-

met om lyser det elektriska ljuset i cellerna för att fångvaktarna därutifrån skola kunna observera, om någon skulle försöka företaga sig något oöfvlätt. Från dessa celler kunna de dödsdömda samtala, men icke se varandra.

När avrättningen skall ske, ledes först den ut, som är i cellen närmast dödsrummet. Men om fångarna gå fram till galleret kunna de få tillräcklig vinkel för att se ryggen på den hemska stollen, där den står stum, rak och obevligt.

Till dessa celler föras fångarna en natt, i regel tio dagar före avrättningen. Varför de skola isoleras på detta sätt, varför de i hela tio dygn skola behöva utsättas för denna förskräckliga tortyr, fick jag aldrig någon ordentlig förklaring på.

Dödsrummet är liksom cellerna alldeles kallt och mörkt i en tröstlös smutsgrå färg. Där inne finns ingen ting, som kan appellera till ens känsla vid ett ögonblick, då i alla fall ett människoliv skall utsläckas. Det är ett slakttrum — praktiskt inrett.

Mitt på golvet står den den elektriska stolen. Framför den några sto-

(Forts. å sid. 7.)